

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: ~

Cím: *A főváros orvossága.*

Forrás: *Vizsgo*

Bp.

(Hely)

1916. X. 12.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Magyarországi

352.01

1916

Osztályozás

Tárgy

352

Hely

Idő

"1916"

Személy

A főváros orvossága

Budapest olyan mint egy hirtelen növésű gyerekek. Néhány esztendő alatt amerikaias hirtelenséggel homokon épült fel a magyar prairie közepette és a hirtelen növéssel gyermekbetegségek járnak. Budapest homokon épült fel — mondotta hat esztendeje Vázsonyi Vilmos — és a homok szeszélyes, rendetlen, állhataflan, egészségtelen valami. De világváros lett és az országnak egyik legnemesebb része. A magyar csiga gyöngyöt izzadt ki és ez a csillogó város csodálatos lendülettel vezeti az országot. Itt izzik a magyar élet kohója, politika, művészet, gazdaság, minden; csoda-e, ha szennyes dolgok is vannak a kohóban, csoda-e, ha nemtelen dolgok is keveredtek a tiszta érc közé?

Ma ennek a fiatal, kamaszosan hirtelen nőtt fővárosnak közgyűlésén bevilágítottak a lelkébe. A feltámadt lelkiismeret bevilágított a kohóba, ahol a nemes ércek mellett sár és szenny is izzik. Azzal kellett kezdődnie ennek a közgyűlésnek, hogy Budapest polgármestere vádak ellen védelmezte közigazgatását. A polgármester kórházbotrányról beszélt, műszerüzem-botrányról, könnyelmű adósságcsinálásról, a belügyminiszter, a pénzügyminiszter, az igazságügyminiszter, az ügyészség vizsgálatáról, fegyelmi eljárásokról, amelyek megtévedt, bűnös és könnyelmű, felületes hivatalnokok dolgai fölött mondtak ítéletet. Fájdalmas, rui dolgok; úgy éreztük, mintha kelevények fakadtak volna fel a főváros hirtelen nőtt testén. Botrányok, panamák, míg a főváros fia a Capulon, a Comen fensíkon. Wolhyniában példát

adnak a magyar hősiességéből. A kórház gyönyörűen volt elgondolva, a műszerüzem okos kísérlet, az adósságból szociális intézmények nőnek ki, de a jól elgondolt, szépen megtervezett dolgok a megvalósításban elrutulnak, sebeket kapnak, a főváros testén élődik buj-

tak meg. A polgármester őszintén beszélt ezekről a dolgokról és orvoslást ígért. Helyesen tette. A kelevényt ki kell operálni, a sebet ki kell operálni, végig kell gázolni a bűnösökön, példátadó szigorral kell kiirtani az élődikeket, a mohó kapzsiságot, a haszonlesést korbáccsal kell kiverni Budapestről. A legnagyobb erély és szigorúság nem lehet elég szigorú és erélyes. A bünt le kell bunkóznia, a mohóságot szöges korbáccsal kell kiverni, titkos befolyásokat pellengérré kell állítani. Akkor megerősödünk abban a hitünkben, hogy ez a város különb, mint fekete ellenségei, akik kárörömmel vájkálnak sebeiében. Mert Budapestnek vannak ellenségei, akik örülnek, ha kiütést, betegséget találnak testén. Nem a jóhiszemű purifikátorok, akik segítenek meggyógyítani, hanem azok, akik boldogok, ha üthetnek egyet rajta, mert ez a város mégis a liberalizmus fészke ebben az országban. Budapest a magyar jövő egy darabja, az a köszál, amire a demokrácia házat lehet felépíteni.

Ezért harsog a feketék és reakciók kárörvendő kacagása, ha felfakad egy kelés a főváros testén. Pedig arról, hogy homokon épült ez a város, nemcsak Budapest tehet. Az ország szabta neki a ruhát, az ország adta neki a fundamentumot. Helyesebben az országgyűlés és nem az ország. A parlament,

mely *hetedik* éve vajudik és még egy esztendőt tudott megszűlni. A parlament, mely két esztendei világháboru után a legszörnyűbb válság óráiban csak arra tudta magát rászánni, hogy bátortalanul követelte egy albizottsága összehívását. Választójog, adóreform, hírtokpolitika, mely begyógyítja a tárogó sebeket; hol vagyunk ettől? Mit adott ezekből a parlament? Mit adott jogban, jólétben, reményben ennek a vérző, minden áldozatot meghozó országnak? Semmit! Azt a kijelentést, hogy a lövészárok jogtalanjait a hősiesség, az önfeláldozás sem teszi teljes értékű polgárra. A haza, melyet megvédték, amelyet Erdélyben most újra elfoglalnak, nem ad jogot nekik. Politikailag éretlenek maradnak azok, akik fegyverrel javítják két esztendeje az érettek politikájának feltjait, akik helytállanak az érettek politikájának következményeiért. Ez a parlament csinálta meg a fővárosi törvényt, amely urrá teszi a virilizmust, amely lehelővé teszi a törzsfőnök rendszert, amely tenyészti a klikkeket. Műszerüzem, kórházbotrány, a közigazgatás befolyásolása, a hátsólépcsők politikája, mindaz, ami beteggé teszi ezt a gyönyörű várost, abból fakad, hogy a fundamentum rossz. A virilizmusból támadtak a kelések, ettől lázbeteg a közigazgatás.

Vázsonyi Vilmos indítványt nyújtott be, hogy a fővárosban töröljék el a virilizmust és a minden állandó budapesti lakosra kiterjedő általános, egyenlő, titkos választójog alapján ejtessék meg a legközelebbi községi választás. Ime, az orvosság, a panacea, amely

meggyógyítaná a betegséget, megölné az erkölcstelenséget, véget vetne törzsfőnökök, klikkek uralmának. Ha minden budapesti polgár vigyázhat a főváros közigazgatására, ha mindegyik ellenőrizheti, hogy tisztán mennek-e itt a dolgok, akkor ez a nyíltszemű, okos város, rövidesen leszámol minden élősdiével, minden ellenségével. Adjanak demokráciát Budapest közgyűlésének, ahogy Vázsonyival ennek a városnak minden polgára követeli és nincs olyan hátsóajtó, amelyet be ne csukna, nincs olyan klikk, amit szét ne robbantana ez a tehetséges, eszes város, amely most is tud mindent, lát mindent, csak éppen tehetetlen a parazitáival, ellenségeivel szemben. Vagy talán Budapest polgársága is éretlen arra, hogy Budapest sorsát intézze?
